

NVPC

Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie
handchirurgie, reconstructieve en esthetische chirurgie

CHIRURGISCHE BIJSLUITER

VOOR VROUWEN DIE EEN BORSTVERKLEINING OF BORSTLIFT WILLEN ONDERGAAN

Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie

Dit is een chirurgische bijsluiter die is opgesteld om u de nodige informatie te geven om een weloverwogen beslissing tot het wel of niet laten doen van de operatie te laten maken.

In het eerste deel van deze bijsluiter staat informatie over complicaties. In het tweede deel staan een aantal zaken waarna u tekent dat u de gekregen informatie begrijpt. Hiermee geeft u ook aan dat u begrijpt dat er grenzen zijn aan de mogelijkheden van een borstverkleining of borstlift, en er risico's en alternatieve behandelingen bestaan.

Omdat de risico's van een borstlift vergelijkbaar zijn met die van een borstverkleining worden beide ingrepen hier samen beschreven. Waar borstverkleining wordt genoemd, wordt ook borstlift bedoeld.

Het is belangrijk dat u alle informatie zorgvuldig en volledig leest. U wordt verzocht op elke pagina een paraaf te zetten als indicatie dat u de pagina heeft gelezen en ten slotte op de laatste pagina te tekenen waarmee u de plastisch chirurg toestemming geeft om de operatie uit te voeren.

Bij dergelijke cosmetische ingrepen is het des te belangrijker dat u een weloverwogen beslissing neemt om de ingreep al dan niet te ondergaan. Als u naar aanleiding van deze brochure vragen heeft of de inhoud van deze brochure u niet voldoende duidelijk is, adviseert de NVPC u eerst contact op te nemen met uw plastisch chirurg, voordat u een beslissing neemt om de operatie wel of niet te ondergaan.

Het is belangrijk te beseffen dat op voorhand geen garantie kan worden gegeven over het resultaat. Ook bij een zorgvuldig uitgevoerde operatie is het mogelijk dat u niet tevreden bent over het uiteindelijke resultaat. Het is van belang dit gegeven mee te wegen bij uw beslissing om de operatie wel of niet te ondergaan.

ALGEMENE INFORMATIE

Vrouwen met grote borsten kunnen verschillende problemen ondervinden door het gewicht en de grootte van hun borsten. Bijvoorbeeld rug-, nek- en schouderpijn, en huidirritatie tussen of onder de borsten. Een borstverkleining of een borstlift helpt hier vaak erg goed tegen en heeft over het algemeen dan ook als belangrijkste reden het verlichten van de lichamelijke klachten. Vaak komen daarna pas andere redenen zoals het uiterlijk van de borsten.

Er zijn een aantal verschillende operatietechnieken. Uw chirurg zal zijn of haar techniek voor uw borsten uitleggen. Er zijn echter risico's en complicaties verbonden aan een borstverkleining of borstlift, daarover verderop in dit stuk meer. Ook al treden complicaties niet vaak op, ze kunnen wel vervelend voor de getroffene. De uitoefening van de geneeskunde en chirurgie is geen exacte wetenschap. En hoewel goede resultaten worden verwacht, is er geen garantie voor succes te geven. Vrouwen die de procedure begrijpen hebben over het algemeen realistische verwachtingen, waardoor de tevredenheid over het resultaat stijgt.

ALTERNATIEVE BEHANDELING

Een borstverkleining of borstlift is geen medisch noodzakelijke ingreep. Als alternatief zou u de plastisch chirurgische ingreep niet kunnen ondergaan, en kunnen kiezen voor fysiotherapie om pijnklachten te behandelen, of het dragen van onderkleding om grote borsten te ondersteunen. Uw plastisch chirurg kan u desgewenst nadere informatie verstrekken over de risico's die verbonden zijn aan deze alternatieve behandelingen.

ZORGVERZEKERING

Onder bepaalde strikte condities worden borstverkleiningen door uw zorgverzekeraar betaald. Uw plastisch chirurg vraagt hiervoor over het algemeen toestemming voor het doen van de operatie op kosten van uw verzekering. Indien de operatie niet wordt betaald door de verzekering is dit de beslissing van de zorgverzekeraar. U dient dan ook zelf contact met uw verzekeraar op te nemen over de redenen of om te vragen of ze dit kunnen heroverwegen. Het alternatief is om zelf de operatie te betalen. Het vragen om toestemming geldt ook voor een eventuele operatie die nodig zou kunnen zijn na de eerste. Soms wordt dit niet vergoed en zult u hier zelf voor moeten betalen. Informeer daarom zorgvuldig bij uw zorgverzekeraar voordat u besluit een borstverkleining of borstlift te ondergaan.

COMPLICATIES EN RISICO'S BIJ BORSTVERKLEINING OF BORSTLIFT

Aan iedere operatie zijn risico's verbonden. Voordat u beslist of u een borstverkleining of borstlift wilt ondergaan, is het van belang dat u zich goed laat informeren over de daaraan verbonden risico's. De keuze van een individu om een operatie te ondergaan is gebaseerd op de afweging van de risico's tegen de mogelijke voordelen. Hoewel de meeste vrouwen niet te maken krijgen met de complicaties, dient u deze wel van tevoren met uw plastisch chirurg te bespreken om ervoor te zorgen dat u inzicht in de risico's, mogelijke complicaties en gevolgen van borstverkleining krijgt.

Bloeding

Bij elke chirurgische ingreep is er een kans op een nabloeding. Mocht een nabloeding optreden, dan kan het nodig zijn om u nogmaals te opereren om de bloedstolsels te verwijderen en de bloeding te stoppen. Bij veel bloedverlies is het soms nodig een bloedtransfusie te geven om het verloren bloed aan te vullen. Gebruik van bloedverdunners zoals ascal/aspirine, sintrommitis, marcoumar of pijnstillers als brufen en diclofenac dient u bij uw polibezoek aan uw plastisch chirurg te melden. Meestal zal er voor worden gekozen de operatie niet uit te voeren, om het risico op een bloeding te verkleinen. Ook hoge bloeddruk die niet goed onder controle is met medicatie kan tijdens of na de operatie overmatig bloeden veroorzaken.

Een minder ernstige vorm is het krijgen van een blauwe plek. Deze leidt soms tot een verkleuring van de huid en is meestal tijdelijk van aard.

Infectie

Zoals bij elke chirurgische ingreep kan er een wondinfectie ontstaan. Mocht een infectie optreden dan kan de behandeling bestaan uit het geven van antibiotica of het open maken van de wond.

Vertraagde wondgenezing

Ook verstoorde of vertraagde wondgenezing kan optreden. Sommige gebieden van de borsthuid of tepel genezen soms niet zoals verwacht en de genezing kan lang duren. Het is zelfs mogelijk dat de huid of de tepel afsterft door een slechte doorbloeding. Dit komt echter maar zelden voor. Wonden die trager genezen kunnen veelvuldige verbandwisselingen tot gevolg hebben, of verdere chirurgie om het niet-genezen weefsel te verwijderen.

Door het gebruik van oplosbare hechtingen kunnen er na een aantal weken in het litteken kleine 'pukkeltjes' of wondjes ontstaan. Vaak komt dit doordat de hechting aan het oplossen is. Het gaat vaak vanzelf over. Als u het niet vertrouwt, kunt u het aan uw plastisch chirurg laten zien.

Littekens

Alle chirurgische wonden laten littekens achter. De kwaliteit van deze littekens kan variëren ongeacht hoe de wonden gehecht zijn. Het is onmogelijk te voorspellen hoe deze littekens er uiteindelijk uitzien, ondanks zorgvuldige techniek. Littekens zijn ruim achttien maanden aan het genezen. Tijdens deze periode kunnen ze roodheid, knobbels en onregelmatigheden vertonen. Littekenvorming kan het cosmetisch resultaat negatief beïnvloeden. In sommige gevallen is een heroperatie nodig, of een andere behandeling zoals met siliconenpleisters of met prikken met ontstekingsremmers (corticosteroiden).

Stevigheid/knobbels

Het optreden van onregelmatigheden/zwellingen in de borst kan optreden na een borstverkleining of borstlift. De oorzaak hiervan is meestal littekenvorming en/of vetnecrose. Vetnecrose is vet dat na de operatie afsterft en een harde knobbel wordt. Het optreden hiervan is niet voorspelbaar, maar de kans is groter bij vrouwen met overgewicht en vrouwen die roken. Als een gebied van vetnecrose of littekenvorming optreedt, kan dit bevestigd worden met behulp van een echo of een biopsie. Meestal is er geen behandeling nodig, maar soms moet de zwelling chirurgisch verwijderd worden. Nieuwe zwellingen moet u altijd laten zien aan uw plastisch chirurg of huisarts, zodat deze zo nodig aanvullend onderzoek kan doen.

Asymmetrie

Asymmetrie van de borsten (borsten van verschillende grootte) is iets wat bij veel vrouwen voorkomt. Verschillen in borst- en tepelvorm, grootte en symmetrie kan ook optreden na de operatie. Een nieuwe ingreep kan nodig zijn om asymmetrie na een borstverkleining verder te corrigeren.

Verandering in gevoel van de tepel en de huid

De gevoeligheid van de tepels en de huid van de borsten kan veranderen na een borstverkleining. Het gevoel in de tepel wordt meestal minder of verdwijnt helemaal door een borstverkleining of borstlift.

Tepeldoorbloeding of afsterven van de tepel

Bij een borstverkleining of borstlift wordt de tepel meestal verplaatst; de doorbloeding van de tepel is belangrijk voor de overleving van de tepel. Heel soms blijkt de tepel niet genoeg bloed te krijgen na de operatie. De tepel wordt dan zwart doordat hij is afgestorven. Dit is echter zeer zeldzaam. Het risico is groter naarmate de borsten groter zijn en er meer borstweefsel wordt verwijderd voor de verkleining. Als er een probleem is met de doorbloeding moet de wond soms open gemaakt worden, of is er een operatie of tepelreconstructie nodig.

Borstvoeding

Het is niet te voorspellen of u borstvoeding kunt geven na een borstverkleining. Hoewel sommige vrouwen wel in staat zijn om borstvoeding te geven na een borstverkleining zijn er ook waarbij dit niet lukt. Als u van plan bent om borstvoeding te geven na de borstverkleining of -lift, is het belangrijk dat u dit voor de operatie met uw plastisch chirurg bespreekt. Een zwangerschap na een borstverkleining kan de borsten bovendien opnieuw doen groeien waardoor de operatie moet worden herhaald.

Opnieuw grote borsten

Vooral bij jonge vrouwen is er een reële kans dat de borstverkleining niet levenslang resultaat biedt. Borsten groeien door het leven heen, bijvoorbeeld met het gewicht en bij een zwangerschap. Hierdoor moet de ingreep soms nog een keer worden gedaan.

Pijn

Een borstverkleining kan niet altijd de klachten van pijn in de nek, rug en schouders wegnemen of verminderen. Ook kan een operatie (zichtbare) littekenvorming in de huid en borst pijn veroorzaken die soms moeilijk te behandelen is.

Extra operaties

Er zijn veel verschillende factoren die de resultaten van een borstverkleining op de lange termijn beïnvloeden. Er kan daarom een tweede operatie nodig zijn om het resultaat te verbeteren. Ook kan het zijn dat in de toekomst, bijvoorbeeld na het aankomen in gewicht of na zwangerschap, de borsten opnieuw verkleind moeten worden. Daarnaast zijn soms operaties nodig na complicaties.

Allergische reacties

In zeldzame gevallen treden lokale allergieën voor tape, hechtmateriaal en lijmen, bloedproducten, lokale preparaten of geïnjecteerde middelen op. Ook ernstige systemische reacties, waaronder anafylactische shock, kunnen optreden als reactie op medicijnen die gebruikt worden tijdens de operatie en medicijnen op voorschrift. Bij al deze reacties kan extra behandeling nodig zijn. Indien u bekend met een allergie wordt u verzocht dit tijdens het bezoek aan uw plastisch chirurg te vermelden.

Rokers

Rokers hebben een hoger risico op problemen zoals een slechtere wondgenezing na de operatie, het optreden van

infecties en bloedingen tijdens en na de operatie. Patiënten wordt daarom geadviseerd geen sigaretten of andere nicotinehoudende middelen zoals nicotinekauwgum te gebruiken vanaf 6 weken voor tot 2 weken na de operatie. Dit verkleint het extra risico op complicaties. Roken heeft ook op de lange termijn een schadelijke effect op de huid en versnelt het verouderingsproces.

Diabetes

Vrouwen met diabetes hebben vaker wondgenezingsproblemen of infecties. Het goed onder controle hebben en houden van de glucosespiegel voor en na de ingreep is belangrijk om de kans op complicaties zo klein mogelijk te houden.

Ontevreden over het resultaat

Het resultaat van in de ingreep kan op zijn vroegst na 3 maanden worden beoordeeld. Dan kan het zijn dat u niet tevreden bent over de operatie. U kunt teleurgesteld zijn over de grootte en/of de vorm van de borsten, over de symmetrie, de tepels of over de littekens. Ook kan het zijn dat de borsten na verloop van tijd uitzakken waardoor er een lift nodig kan zijn of dat deze herhaald moet worden.

Borstkanker

Er is geen verband tussen borstkanker en borstverkleining. Wel kan er bij toeval verdacht weefsel worden gevonden dat naar de patholoog wordt gestuurd. Alle vrouwen wordt aanbevolen periodiek zelfonderzoek van hun borsten te doen, mee te doen met de landelijke borstkankerscreening en professionele hulp te zoeken als er een knobbelteje wordt gevonden. Als er in uw familie borstkanker voorkomt, dient u dat bij het bezoek aan uw plastisch chirurg te vermelden, zodat er eventueel aanvullende onderzoeken zoals een mammografie aangevraagd kunnen worden.

TOESTEMMINGSFORMULIER

U tekent onder dit formulier voor de volgende zaken:

Ik beseft dat het functioneel en/of cosmetisch resultaat van de ingreep (ondanks het feit dat de behandeling met zorgvuldigheid en volgens de regels der kunst wordt uitgevoerd) van tevoren niet kan worden gegarandeerd.

Ik begrijp dat er geen garantie of waarborg is gedaan aan mij als over het resultaat of de genezing van de wonden en littekens. Hoewel goede resultaten verwacht worden, is het mogelijk dat het resultaat niet zal voldoen aan mijn verwachtingen.

Ik beseft dat, zoals bij alle medische behandelingen, complicaties of vertraging in het herstel kunnen optreden die kunnen leiden tot de noodzaak voor verdere behandeling of heroperatie. In geval van een heroperatie - om wat voor reden dan ook - kan het zijn dat de verzekering dit niet vergoed, waardoor ik verantwoordelijk kan zijn voor eventuele kosten.

Ik begrijp dat er omstandigheden bij de operatie kunnen ontstaan die aanvullende en/of afwijkende procedures dan gepland kunnen vereisen. Ik machtig mijn behandelaar en zijn/haar team deze procedures uit te voeren naar hun professionele oordeel.

Hoewel een bloedtransfusie uiterst zeldzaam nodig is, geef ik toestemming voor het gebruik van bloed en bloedproducten als dit noodzakelijk wordt geacht.

Ik begrijp dat wonden zichtbare littekens achterlaten. De locatie van deze littekens zijn begrijpelijk beschreven voor mij. Ik begrijp dat het onmogelijk is te voorspellen hoe deze littekens er uiteindelijk uitzien, ondanks zorgvuldige techniek. De littekengenezing is in begrijpelijke taal uitgelegd.

Ik begrijp dat er risico's en gevaren verbonden zijn aan een chirurgische ingreep. Ik realiseer me dat er een kans is op infectie, zwellingen, bloedingen, blauwe plekken of hematomen (lokale ophopingen van bloed), seroom (ophoping van wondvocht onder de huid), bloedstolsels in aderen en de longen (trombose en longembolie, extreem zeldzaam), en allergische reacties. Ook is mij verteld over een onbevredigend uiterlijk van de borsten, slechte genezing, huidverlies (necrose), schade aan de zenuwen met bijbehorende gevoelsveranderingen of langdurige pijn en ongemak.

Ik begrijp dat de hierboven geschetste complicaties vaker voorkomen bij vrouwen die zwaarlijvig zijn, roken of een geschiedenis van longziekten of andere chronische onderliggende medische aandoeningen hebben.

Ik begrijp dat er een kans is dat er huidverlies van of rond de tepels of de tepels optreedt. Bij deze complicatie kan heroperatie nodig zijn. Hoewel alles in het werk zal worden gesteld om beide borsten identiek te maken is het mogelijk dat de borsten of tepels een verschillende grootte of vorm krijgen. Ook kan er ongemak of gevoelloosheid van de borst of tepel optreden die blijvend kan zijn.

Zwangerschap na de operatie kan leiden tot groter worden van de borsten of daarna tot uitzakken van de borsten. Borstvoeding is wellicht mogelijk maar kan niet gegarandeerd worden na een borstverkleining.

De plastisch chirurg en zijn/haar team heeft de operatie met mij naar mijn tevredenheid besproken; dit formulier heb ik volledig gelezen of iemand heeft het voor mij in begrijpelijke wijze vertaald of voorgelezen.

Ik heb de gelegenheid gekregen om vragen te stellen over mijn operatie, alternatieve vormen van anesthesie en behandeling zijn mij uitgelegd. De risico's van de procedures en de risico's en gevaren heb ik begrepen. Alle vragen zijn impliciet naar tevredenheid beantwoord.

Hierbij verklaar ik dat ik mijn wensen met de plastisch chirurg heb kunnen bespreken en dat al mijn vragen zijn beantwoord. Alle punten die van belang zijn, zijn in een gesprek met de plastisch chirurg naar voren gekomen.

Patiëntensticker:

Plaats: ..... Datum: ..... Handtekening patiënt:.....

Handtekening van behandelaar of vertegenwoordiger van behandelaar: .....